

Aquest estiu sembla que el PSOE està molt preocupat pel tema de la ideologia. Tenen un jove ideòleg que prepara les idees per a l'any 2000, i tenen el secretari d'Organització rodant pels territoris i explicant que cal fer treball ideològic i de penetració en la societat. Segurament, ja era hora. Ara bé, caldria saber abans si aquesta reconversió (re-conversió) a la ideologia, aquest recobriment de la fe en la importància i la força de les idees, marca un canvi real i profund en els dirigents i militants socialistes, o si és resultat d'una certa por. Saben que baixa el seu suport social, i potser pensen: ¿no hem anat massa lluny en la definició, en les contradiccions, en les renúncies a tot allò que predicàvem? (És evident que ells diran que no, i que no és aquesta la causa.) Veuen clarament que el partit, *com a tal partit*, no té cap influència ni penetració en la societat, i pensen: ¿què falla? O potser, simplement, que el nou èmfasi ideològic és sobretot una qüestió de mala consciència.

En realitat, sí que han predicat i practicat alguna ideologia, aquests darrers sis anys. En primer lloc, la ideologia de l'eficàcia: «*que el país funcione*», va dir el cap. I certament algunes coses funcionen millor, sobretot allò que se'n diu les magnituds macroeconòmiques: reserves, inflació, dèficit, beneficis empresarials, inversions, creixement brut. Ningú no ignora que els empresaris i els financers estan més contents (tant si ho manifesten com si no) que en la vida. Ningú no ignora que els sindicats no ho estan tant. En tot cas, l'eficàcia és un principi ideològic ambivalent: justifica l'estat, qualsevol estat, fins i tot «*El Estado de Obras*», que era com el pensador franquista Fernández de la Mora justificava el franquisme. Aquesta, doncs, sembla que pot ser la ideologia específica dels socialistes.

Havien predicat el *cambio*, que se suposa que volia dir en primer lloc augmentar i millorar els serveis als ciutadans. Bé: un colp d'ull a la situació de la justícia, de l'administració pública, de la sanitat o de l'educació, estalvia qualsevol comentari. Potser han augmentat algunes quantitats, com ara el nombre de places escolars, però la qualitat s'ha quedat on estava. Un exemple: fa sis anys, el nombre d'alumnes, obligat i mínim, per aula d'institut, era

de quaranta. Per al curs 88-89, el nombre imposat és de... quaranta. I si la qualitat de l'ensenyament depèn d'un factor bàsic, és aquest.

Havien predicat igualtat, que és elemental com a principi. Però ¿hi ha ara més igualtat *econòmica*, que és la bàsica? ¿Hi ha menys marginats, menys aturats, d'una banda, i menys ostentació de consum i de riquesa per l'altra? Només cal cixir al carrer.

Darrerament, pareix que la ideologia són tres idees: tecnologia, modernitat, Europa. Tres idees molt importants, que no són patrimoni de l'esquerra ni de la dreta, que igual les pot predicar Jordi Pujol que Joan Lerma. ¿Posar-se al nivell dels països més avançats ocupa el lloc de la ideologia?

Però, finalment, estan a punt de descobrir la gran idea per a l'any 2000: la *participació*. «Que els treballadors puguin ser corresponsables, a llarg termini, del relleu de l'economia», diu l'ideòleg. I això, o és veritat —i llavors veurem què diuen els empresaris!—, o és una immensa estafa. «Una major corresponsabilització de la societat en les tasques d'estat, establir la possibilitat que organitzacions sorgides de la societat tinguin un paper de gestió de serveis públics.» Això fa més por encara: això significa seguir amb la pràctica de fagocitar tota iniciativa exterior al poder. Si les organitzacions socials autònomes no són valorades i recolzades en tant que *autònomes*, és a dir, no integrades ni dependents, malament. Fins ara, això és el que han intentat: integrar —absorbir i neutralitzar—, o abandonar

Ideologia 2000

al seu destí allò que no és «integrable». Sobretot si allò que no és integrable té una base ideològica pròpia, no oficial. Ha passat amb les diverses manifestacions cíviques i culturals del moviment nacionalista (especialment al País Valencià), ha passat amb el feminisme, ha passat amb els moviments juvenils o ecològics. Tot allò que no és susceptible de convertir-se en Direcció General, està condemnat a les tenebres exteriors.

La *participació* semblava un element nou en el relleu ideològic del PSOE. Però, si no canvien radicalment de criteris, la seua idea de participació pot fer tremolar. ¿Esperarem l'any 2000? □